

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
végzése**

Az ügy száma:

Kfv.I.37.750/2023/3.

A tanács tagjai:

Dr. Tóth Kincső a tanács elnöke
Dr. Figula Ildikó előadó bíró
Dr. Banu Zsoltné Dr. Szabó Judit bíró
Dr. Hajnal Péter bíró
Dr. Heinemann Csilla bíró

A felperes:

Budaörs Város Önkormányzata
(2040 Budaörs, Szabadság út 134.)

A felperes képviselője:

Dr. László Jenő Ügyvédi Iroda
Dr. László Jenő ügyvéd
(cím1)

Az alperes:

Pest Vármegyei Kormányhivatal
(1052 Budapest, Városház u. 7.)

Az alperes képviselője:

Bitá-Petrik Ügyvédi Iroda
Dr. Bitá Judit ügyvéd
(cím2)

Az alperesi érdekelt:

alperesi érdekelt
(cím3)

Az alperesi érdekelt képviselője:

Dr. Nagy Edina Beatrix ügyvéd
(cím4)

A per tárgya:
határozat jogszerűsége vizsgálata

korlátozási kártalanítás tárgyában hozott

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

alperesi érdekelt és a felperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat:

Budapest Környéki Törvényszék
104.K.701.895/2021/51. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a felperes és az alperesi érdekelt felülvizsgálati kérelmének befogadását megtagadja.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] Az alperes, mint a korlátozási kártalanítási igény elbírálására hatáskörrel rendelkező hatóság, a Budapest Környéki Törvényszék 2021. június 3-án kelt, 104.K.703.112/2020/12. számú ítélete útmutatása szerint megismételt eljárásban, 2021. augusztus 3-án kelt, PE/047/00414-8/2021. számú határozatával az alperesi érdekelt, mint ingatlantulajdonos korlátozási kártalanítás iránti kérelmének helyt adott, és a felperest 962.693 forint korlátozási kártalanítás, valamint 2000. december 1-jei övezeti átsorolástól a kifizetésig járó késedelmi kamat megfizetésére kötelezte.

[2] A korlátozási kártalanításról rendelkező határozathoz kapcsolódó tényállás szerint az alperesi érdekelt 1997. július 16-án adásvétel útján szerezte meg ... helyrajzi szám alatt nyilvántartott, kivett udvar és hétvégi ház megjelölésű, 770 m² nagyságú ingatlan tulajdonjogát. Az ingatlant Budaörs Város Önkormányzatának Képviselő-testülete általános rendezési terve építési-szabályozási előírásairól szóló 19/1995. (VI. 30.) számú rendelete (a továbbiakban: ÁRT.) üdülőterület övezetbe sorolta. A vonatkozó építési előírások szerint különböző feltételekkel az üdülőtelek beépíthető volt.

[3] A Budaörs Város Önkormányzata 44/2000. (XII. 1.) ÖKT számú rendelete (a továbbiakban: HÉSZ) az ingatlant továbbra is üdülőövezetbe sorolta, ellenben annak beépíthetőségét egyrészt közlekedési terület kiszabályozásához, másrészt az övezetre előírt közműellátás rendelkezésre állásához kötötte.

[4] Az alperesi érdekelt 2017. október 30-án 4.000.000 forint és annak kamatai megfizetése iránti kérelemmel fordult a felpereshez, az ingatlan korlátozott beépítési lehetőségeire történő hivatkozással. Miután a felperes és az alperesi érdekelt között megegyezés nem jött létre, az alperesi érdekelt az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Étv.) 30. § (7) bekezdésére figyelemmel az alpereshez fordult a korlátozási kártalanítási eljárás lefolytatása iránti kérelmével.

[5] Az alperes az első korlátozási kártalanítás tárgyában folyó eljárásban 2019. május 15-én kelt határozatában (PE/047/00009-40/2019.) a felperest korlátozási kártalanítás és annak kamatai megfizetésére kötelezte. E határozattal szembeni kereseti kérelem eredményeként az alperes az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 120. § (1) bekezdése alapján döntését saját hatáskörben módosította, és 2019. július 8-án kelt határozatával (PE/047/00009-48/2019.) a korlátozási kártalanítás iránti kérelmet elutasította, megállapítva, hogy a korlátozási kártalanítási igénye a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 324. § (1) bekezdése figyelembevételével elévült. Ez utóbbi határozattal szemben alperesi érdekelt keresete folytán eljáró Budapest Környéki Törvényszék 104.K.703.112/2020/12. számú ítéletével az alperes korlátozási

kártalanítás iránti kérelmet elutasító határozatát megsemmisítette, és az alperest új eljárásra kötelezte. A közigazgatási bíróság ugyanis irányadónak tekintette a Kúria Kfv.III.37.016/2020. számú döntését, amely szerint az Étv. 30. §-a alapján előterjesztett korlátozási kártalanítási igény nem évült el.

[6] A Budapest Környéki Törvényszék 104.K.703.112/2020/12. számú ítéletével szemben előterjesztett felülvizsgálati kérelem befogadását a Kúria Kfv.VI.38.059/2021/2. számú végzésével megtagadta.

[7] A megismételt eljárásban az alperes PE/047/00414-8/2021. számú határozatában – eleget téve a Budapest Környéki Törvényszék új eljárásra kötelező ítélete útmutatásának – kötelezte a felperest 962.693 forint korlátozási kártalanítás és annak 2000. december 1-től a kifizetésig járó késedelmi kamat megfizetésére.

[8] A felperes keresettel támadta a megismételt eljárásban hozott határozatot.

Az elsőfokú ítélet

[9] A Budapest Környéki Törvényszék a felperes kereseti kérelmét elutasította. Az ítélet indokolásában megállapította, hogy az alperes a megismételt eljárásban a bíróság útmutatásának megfelelően járt el.

[10] A bíróság vizsgálta, hogy az övezeti előírások változtak-e, s ha igen, az az építési jogokat hátrányosan érintette-e, mely kérdést jogkérdésnek tekintette, és szakkérdésként értékelte, hogy a változásra tekintettel az ingatlan forgalmi értéke csökkent-e, és ezért szakértői bizonyítást rendelt el. Megállapította, hogy bár utóbb az építési korlátozásként értékelhető szabályok 2015-ben kikerültek a HÉSZ-ből, egyrészt a Kúria Önkormányzati Tanácsa Köf.50.28/2015/7. számú határozata eredményeként, másrészt a Pest Megyei Kormányhivatal törvényességi felhívása eredményeként, a korlátozási kártalanítás szempontjából azonban a 2000-ben meglévő állapotot kellett figyelembe venni.

[11] Az ingatlanban a HÉSZ hatálybalépése miatt bekövetkezett forgalmi értékcsökkenés vizsgálatára perben beszerzett szakértői véleményben szereplő forgalmi értékcsökkenés kapcsán megállapította a bíróság, hogy mivel nem került előterjesztésre az alperesi érdekelt részéről a korlátozási kártalanítási összeg felemelése iránti kereset, ezért függetlenül attól, hogy a közigazgatási perben kirendelt igazságügyi szakértő szakértői véleménye szerint a megelőző eljárásban lefolytatott szakértői bizonyítás során meghatározott kártalanítás összeghez képest nagyobb az értékcsökkenés, a kereseti kérelemhez kötöttség miatt a határozat módosítására a kártalanítási összeg felemelése útján nem kerülhetett sor.

A felülvizsgálati kérelmek

[12] Az ítélettel szemben jogszabálysértésre hivatkozással mind a felperes, mind az alperesi érdekelt felülvizsgálati kérelmet nyújtott be.

[13] A felperes felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős ítélet megváltoztatását, az alperes határozatának megsemmisítését és az alperes új eljárás lefolytatására kötelezését, míg másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, az eljárt bíróság új eljárás lefolytatására utasítását kérte. Többek között hivatkozott arra, hogy az ítélet sérti az Étv. 30. § (1)-(2) és (7) bekezdése korlátozási kártalanításra vonatkozó szabályait, és az 1952. évi Ptk. elévülésre vonatkozó 324. § (1) bekezdése rendelkezését.

[14] A felülvizsgálati kérelmek befogadhatóságát a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 118. § (1) bekezdés a) pont aa), ab) és ad) alpontjaira, továbbá az (1) bekezdés b) pontjára alapította.

[15] Érvelése szerint a jogerős ítélet a korlátozási kártalanítási igény elévülése megítélésében eltér a Kúria Pfv.IV.20.094/2017/9. számú ítéletétől, ahol a Kúria az adott perbeli követelésre vonatkozóan az elévülés szabályai alkalmazhatóságát mondta ki, mely

körülmény szerint felveti egy jogegységi eljárás lefolytatásának az indokoltságát, figyelemmel arra is, hogy a Kúria Kfv.III.37.016/2020/4. számú ítélete a korlátozási kártalanítási igény tekintetében az elévülést kizárta.

[16] Az ügy társadalmi jelentősége körében kiemelte, hogy az érintett ingatlan ...hegyen található, mely településrészen közel 1200 ingatlan van.

[17] Az ügy érdemére kiható jogszabálysértésként állította, hogy a kártalanítás jogalapja fennállását tévesen állapította meg a bíróság, ugyanis az ingatlan a HÉSZ hatálybalépését megelőzően sem volt beépíthető az ÁRT. 13. § (2) bekezdése miatt, amely az ingatlan beépíthetőségének feltételül szabta a 7 méter szélességű közúthoz csatlakozást, és a teljes közműellátottságot. Álláspontja szerint az a körülmény, hogy valamely ingatlan nehezebben beépíthető, nem releváns a jogalap körében.

[18] A felperes szerint mivel a kártalanításnak nem volt jogalapja, szükségtelenül döntött szakértő kirendeléséről is az elsőfokú bíróság. Felhívta a figyelmet arra, hogy a szakértő ellentmondásos megállapításai jogkérdésekre is kiterjedtek. Hangsúlyozta, hogy bár az ingatlan a HÉSZ hatálybalépését megelőzően is építési övezetbe tartozott, azonban az ÁRT. hatálya alatt nem volt beépíthető, mert alapközművekkel nem rendelkezett, mely beépíthetőségi kérdés és a HÉSZ hatálybalépésével sem változott. Ehhez képest felhívta a figyelmet arra, hogy az alperesi érdekelt korlátozási kártalanítás iránti kérelme arra irányuló volt, hogy az ÁRT. alatt beépíthető perbeli ingatlan a HÉSZ hatálybalépésével beépíthetlenné vált, azaz mind az alperes, mind a bíróság túlterjeszkedett az alperesi érdekelt kérelmén akkor, amikor az elnehezülő beépíthetőségi feltételeket, és nem a beépíthetatlenség kérdését vizsgálta. Ebből következően a felülvizsgálati kérelem szerint az ítélet megsértette a Kp. 2. § (4) bekezdését, 85. § (1) bekezdését, az Ákr. 1. és 2. §-ait és 35. § (1) bekezdését, valamint a 38. § rendelkezését is.

[19] A felülvizsgálati kérelem kitért arra is, hogy a megismételt eljárásra kötelező 104.K.703.112/2020/12. számú ítélet nem tartalmazott rendelkezést arra vonatkozóan, hogy a kötelezés nem évült el, ebből következően az elévülés kérdését nem lehetett volna ítélt dolognak minősíteni.

[20] Az alperesi érdekelt felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet Kp. 121. § (1) bekezdés a) pontja szerinti hatályon kívül helyezését, és az eljárt bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérte.

[21] Felülvizsgálati kérelme befogadásának indokait nem a közigazgatási perrendtartás befogadhatósági szabályozása hivatkozással kérte, hanem a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) felülvizsgálati kérelem engedélyezésére vonatkozó 409. § (2) bekezdés a) és b) pontjaira hivatkozott.

[22] Felülvizsgálati kérelme befogadását a joggyakorlat egységének biztosítása, a felvetett jogkérdés különleges súlya, társadalmi jelentősége miatt kérte.

[23] Az alperesi érdekelt felülvizsgálati kérelme szerint a joggyakorlat egységének biztosítása érdekében indokolt abban a kérdésben állást foglalni, hogy amennyiben a közigazgatási bíróság aggályosnak tartja a megelőző eljárásban kirendelt szakértő által előterjesztett szakértői véleményt, azaz kirekeszt a bizonyítékok értékeléséből egy szakértői véleményt, akkor a megelőző eljárásban beszerzett és aggályos szakértői véleményben szereplő kártalanítási összeg figyelembe vehető-e, – függetlenül attól, hogy kártérítés felemelésére irányuló kereset előterjesztésére sor került-e –, vagy a kereseti kérelemtől függetlenül az új szakvéleményt kell-e figyelembe vennie.

[24] Az alperesi érdekelt felülvizsgálati kérelme kiemelte az ítélet indokolása [35] bekezdését, amely utalt arra, hogy a bíróság a megelőző eljárásban beszerzett szakértői

véleményt aggályosnak találta, és hivatkozott a Pp. 316. § (3) bekezdése aggályos szakvélemény bizonyítékként történő figyelembe vétele kizártságára.

A Kúria döntése és jogi indokai

[25] A Kúria álláspontja szerint a felülvizsgálati kérelmek befogadása nem indokolt az alábbiak miatt.

[26] A Kúria a Kp. 118. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelmet akkor fogadja be, ha

- a) az ügy érdemére kiható jogszabálysértés vizsgálata,
- aa) a joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének biztosítása,
- ab) a felvetett jogkérdés különleges súlya, illetve társadalmi jelentősége,
- ac) az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárásának szükségessége,
- ad) a kérelmező alapvető eljárási jogának valószínűsíthető sérelme, vagy az ügy érdemére kiható egyéb eljárási szabályszegés, illetve
- b) a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérés miatt indokolt.

[27] A Kp. 117. § (4) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni a kérelem befogadhatóságának okát, annak fennállását bizonyítani azonban, és azt – a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ad) alpontja szerinti ok kivételével – indokolni nem kell.

[28] A Kp. 118. § (1) bekezdés b) pont szerinti befogadás ok esetén továbbá meg kell jelölni azt a közzétett kúriai határozatot, illetve annak azt a részét, amelytől a felülvizsgálati kért határozat jogkérdésben eltér. A fél által megjelölt befogadási okhoz a Kúria nincs kötve.

[29] A Kúria előrebocsátja, hogy bár az alperesi érdekelt nem a Kp., hanem a Pp. szabályaira hivatkozott a felülvizsgálati kérelem befogadhatósága során, a szövegszerűen előterjesztett kérelme azonban megegyezett a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) és ab) alpontjaiban foglalt befogadási okokkal, ezért az alperesi érdekelt befogadási kérelmét is megvizsgálva döntött a felülvizsgálati kérelme befogadhatóságáról.

[30] A Kúria a joggyakorlat egységének biztosítása érdekében a felülvizsgálati kérelmet akkor fogadja be, ha a jogerős határozat olyan elvi jelentőségű jogkérdést vet fel, amellyel kapcsolatban a Kúria még nem foglalt állást, feltéve, hogy a jogértelmezést igénylő elvi jelentőségű jogkérdés vonatkozásában a bírói gyakorlat nem egységes, vagy a joggyakorlattól eltérő bírói döntés megismétlődésének, ezáltal a jogegység megbomlásának a veszélye áll fenn. Alapot adhat a felülvizsgálatra az is, ha a jogerős határozat által felvetett elvi jelentőségű jogkérdésben a bírói gyakorlat ugyan kialakult és egységes, annak követése azonban a körülmények változására tekintettel már nem támogatható.

[31] A Kúria szerint a felperes nem fogalmazott meg olyan elvi jelentőségű jogkérdést, amelyben a Kúria jogértelmezésének első alkalommal történő kifejtése indokolt lenne. Az Étv. korlátozási kártalanításra vonatkozó 30. §-a szabályait a Kúria többször értelmezte, a bírósági joggyakorlat nem tekinthető széttartónak. (Kúria Kfv.37.449/2022/5., Kfv.37.945/2017., Kfv.37.568/2019/12., Kf.39.349/2020/10.)

[32] A felülvizsgálati kérelemben felvetett elévülés kérdésével kapcsolatban is van kúriai iránymutatás, amelyre a felülvizsgálni kért ítélet is hivatkozott (Kfv.37.015/2020/10.).

[33] Az alperesi érdekelt felülvizsgálati kérelmében megfogalmazott, a megelőző eljárásban beszerzett szakértői vélemény figyelembevétele kérdése összefügg a kereseti kérelemhez kötöttség kérdésével. A Kúria gyakorlat kiforrott és egységes a kereseti

kérelemhez kötöttség kérdésében (Kúria, Kfv.37.413/2022/7., Kfv.35.328/2023/10., Kfv.37.014/2023/9.).

[34] Mivel egyik felülvizsgálati kérelem sem jelölt meg olyan jogértelmezést igénylő elvi jelentőségű jogkérdést, amelyben a bírói gyakorlat ne lenne egységes, vagy a joggyakorlattól eltérő bírói döntés megismétlődésének, ezáltal a jogegység megbomlásának a veszélye állna fenn, ezért a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján a felülvizsgálati kérelmek befogadásának nincs helye.

[35] A Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ab) alpontja alapján – az adott ügy társadalmi jelentőségére alapozottan – a felülvizsgálati kérelem befogadásának akkor van helye, ha az ügy érdemére kiható jogszabálysértés vizsgálata a felvetett jogkérdés különleges súlya, illetve társadalmi jelentősége miatt indokolt. E befogadási feltétel azt követeli meg, hogy a vizsgált jogkérdés az egyedi ügyön – különleges súlyára tekintettel – túlmutasson (Kfv.III.37.778/2020/2., Kfv.IV.37.239/2021/4.), vagy a döntés a társadalom szélesebb körére – legalább áttételesen – jogi hatást gyakoroljon. A Kúria álláspontja szerint jelen jogvita, amely egy ingatlant érintő korlátozási kártalanítási igény, a jogalanyok széles körét nem érinti, az egyént ért jogsérelemnek pedig önmagában társadalmi jelentősége, különleges súlya nincs. Önmagában az a körülmény, hogy ...hegyen mennyi ingatlan található, a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ab) alpontja szerinti befogadást nem indokolja.

[36] A Kúria szerint nincs helye befogadásnak a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ad) alpontjára hivatkozással sem. A kérelmező alapvető eljárási jogának valószínűsíthető sérelme, vagy az ügy érdemére kiható egyéb eljárási szabályszegéshez kapcsolódó érveket a felperesi felülvizsgálati kérelem 2-4. pontjában ismertette, mely az alperesi érdekelt kérelmének alperes általi, tartalom szerint történő elbírálás elve megsértésére hivatkozásban összegezhető, a felülvizsgálati kérelemben megjelölt egyéb anyagi jogi jogsértések mellett, mely utóbbiak azonban nem a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ad) alpontja szerinti befogadási okhoz tartoznak. A megelőző eljárásban rendelkezésre álló iratokból azonban megállapítható, hogy az alperesi érdekeltnek korlátozási kártalanítási igénye határozottan megjelölésre került a megelőző eljárásban.

[37] A felülvizsgálati kérelemben megjelenő szakvélemény vitatása körében a Kúria kiemeli, hogy a bizonyítékok mérlegelésén alapuló ítélet felülvizsgálati eljárásban eredménnyel csak akkor támadható, ha jogszabálysértés állapítható meg a felülvizsgálni kért ítéletben megállapított tényállással összefüggésben, mert az nyilvánvalóan helytelen, kirívóan okszerűtlen vagy logikai ellentmondást tartalmaz (Kfv.III.37.768/2022/7., Kfv.VII.37.077/2023/2.). Ilyet a Kúria nem tárt fel. Önmagában az, hogy a felperes nem ért egyet a bizonyítás eredményének az ítélet általi mérlegelésével, nem elegendő a felülvizsgálati kérelem befogadásához.

[38] A felperes felülvizsgálati kérelme a Kp. 117. § (4) bekezdés második mondata alapján a Kúria Pfv.IV.20.094/2017/9. számú ítéletére hivatkozott a Kp. 118. § (1) bekezdés b) pontja szerinti befogadási ok körében.

[39] A Kúria megvizsgálta az ügyazonosság kérdését a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott, Kúria Polgári Kollégiuma egyik bírói tanácsa által hozott ítélettel összefüggésben, és megállapította, hogy az ügyazonosság nem áll fenn, figyelemmel arra, hogy a Kúria polgári jogi jogvitában az 1959. évi Ptk. 349. § (1) bekezdése alapján előterjesztett kártérítési igényről és nem az Étv. 30. §-ára alapított korlátozási kártalanításról döntött.

[40] Emellett megjegyzi a Kúria, hogy jelen ügyben az elévülés kérdése – szemben a felperes felülvizsgálati kérelmében hivatkozottakkal – ítélt dolognak tekinthető, figyelemmel arra, hogy a Budapest Környéki Törvényszék alperest új eljárásra kötelező ítélete kimondta a

korlátozási kártalanítási igény elévültsége kizártságát, mely Budapest Környéki Törvényszék ítélete ellen előterjesztett felülvizsgálati kérelem befogadását a Kúria megtagadta, ezáltal a Budapest Környéki Törvényszék elévülés kizártságát kimondó ítélete ítélt dolog. Az új eljárásra kötelező bírósági ítélet köti egyrészt a közigazgatási hatóságot, de az annak nyomán hozott új határozatot felülvizsgáló bíróságot is (Jpe.III.60.037/2022/12.).

[41] A Kúria a fentiek alapján megállapította, hogy a felperes és az alperesi érdekelt felülvizsgálati kérelme befogadásának a Kp. 118. § (1) bekezdésében meghatározott egyik ok alapján sincs helye, a felülvizsgálati kérelmek kúriai iránymutatást igénylő kérdéseket nem vetettek fel, a Kúria ezért a rendkívüli jogorvoslati eljárásnak minősülő felülvizsgálati eljárás lefolytatását nem látta indokoltnak, mindezekre tekintettel a Kp. 118. § (2) bekezdése alapulvételével a felülvizsgálati kérelmek befogadását megtagadta.

A döntés elvi tartalma

[42] *A joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének biztosítására, valamint a felvetett jogkérdés különleges súlyára, illetve társadalmi jelentőségére alapítottnan a felülvizsgálati kérelem befogadása akkor lehet indokolt, ha a Kúria az adott jogkérdésben korábban még nem foglalt állást közzétett ítélkezési gyakorlatában.*

Záró rész

[43] A Kúria a felülvizsgálati kérelem befogadása tárgyában a Kp. 118. § (2) bekezdése szerint tárgyaláson kívül határozott.

[44] A végzéssel szembeni további felülvizsgálat lehetőségét a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

Budapest, 2024. január 11.

Dr. Tóth Kincső s.k. a tanács elnöke, Dr. Figula Ildikó s.k. előadó bíró, Dr. Banu Zsoltné Dr. Szabó Judit s.k. bíró, Dr. Hajnal Péter s.k. bíró, Dr. Heinemann Csilla s.k. bíró